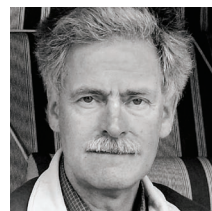

Onder de SLOPERSHAMER?

Kritiek, ongeloof en cynisme: de effectiviteit van de huidige ontwikkelingssamenwerking staat behoorlijk ter discussie. Over één ding lijken de meesten het eens: ontwikkelingssamenwerking is toe aan renovatie. ICCO-magazine stelde een panel samen en legde hen drie stellingen voor.

Nico Kussendrager (1950) is geograaf en als docent journalistiek verbonden aan de Hogeschool Utrecht.

Stelling 1

„Maatschappelijke organisaties hebben geen meerwaarde.”

Toelichting: minister Koenders wil graag samenwerken met iedereen, dus ook met bedrijven en ambassades die iets kunnen betekenen. Wat voegen organisaties als ICCO dan nog toe?

Stelling 2

„Het Westen is tot nog toe voortdurend bezig geweest ontwikkelingswerk te scheppen naar eigen beeld en normen.”

Stelling 3

„Ontwikkelingssamenwerking is nodig toe aan renovatie.”

Toelichting: tijdens de Verkuyllezing wordt ontwikkelingssamenwerking vergeleken met een (oud) huis. In welke staat verkeert dit huis?

Verkuyllezing

In oktober gaf ICCO tijdens de Verkuyllezing aanzet om na te denken over een nieuwe inrichting van 'het huis Ontwikkelingssamenwerking'. Doekle Terpstra, voorzitter van ICCO, hield een rede. Het verslag en de rede kunt u gratis opvragen door een mailtje te sturen naar info@icco.nl. Zie ook pagina 29.

1 „Organisaties als ICCO, HIVOS en CORDAID hebben een totaal andere inbreng in ontwikkelingslanden dan bilaterale en multilaterale instellingen. Ook leveren deze organisaties een bijdrage aan het draagvlak in Nederland.”

2 „Daar ben ik het helemaal mee eens. Wij wisten altijd hoe het moest, maar hadden weinig begrip voor lokale cultuur. De laatste jaren mengen ook sociologen en antropologen zich in de discussie en ontstaat er meer begrip voor collectieve samenlevingen in bijvoorbeeld Afrika en voor ideeën die mensen hebben over wat 'ontwikkeling' inhoudt.”

3 „De slopershamer hoeft er van mij niet in, maar er zal wel wat achterstallig onderhoud zijn. Ik ben in Tanzania, Ghana en Oeganda geweest en daar gaat het de laatste jaren economisch zoveel beter. Tot voor de kredietcrisis ging het in veel Afrikaanse landen erg goed en het sombere beeld dat we van ze hebben begint te veranderen. De vraag is in hoeverre ontwikkelingssamenwerking daaraan heeft bijgedragen.”

Ineke Holtwijk (1955) is consultant en journalist in Zuid-Amerika.

1 „Ontwikkelingssamenwerking is een markt met veel meer spelers geworden. Je struikelt over de maatschappelijke projecten van multinationals, ambassades, universiteiten en andere initiatieven voor arme kinderen en slechtbedeelden. Het 'selling point' van organisaties als ICCO zit in de combinatie van ervaring, debat met de 'locals' en lef. Er is ruimte om te experimenteren, veel meer dan bij de overheid en de VN, waar de doorloop groot is en de bestedingseisen strak zijn“.

2 „Ontwikkelingswerk is bedacht om ons schuldgevoel te dempen: 'zij zijn arm en wij zijn rijk en dat zou iets met elkaar te maken kunnen hebben'. Tariefbarrières slechten, patenten vrijgeven en grenzen openzetten zou effectiever zijn. Maar daar willen we niet aan. We helpen liever met strooigoed op plekken waar wij dat nodig achten. Maar dat is achterhaald!“

3 „Ontwikkelingswerk moet zeker op de schop. Schaf de helft van alle rapporten af. Ophouden met het bejammeren van landlozen, straatkinderen, indianen en bomen. En hup, nu we toch bezig zijn, ideologische heilsdromen en restjes daarvan in de prullenbak. Kijk onbevangen, maar kritisch. Empowerment is het woord: stel capabele, lokale mensen en organisaties in staat effectief ontwikkelingswerk te doen in eigen land op hún manier.“

Jack van Ham (1951) is sinds 2000 algemeen directeur van ICCO en onder meer bestuurslid van Partos, de brancheorganisatie.

1 „Als ICCO begrijpen we wat er speelt in het Zuiden, mede omdat we al ruim veertig jaar werken met lokale partnerorganisaties. We hebben veel geïnvesteerd in samenwerking, óók met bedrijven in Nederland. Maar let wel: samenwerking moet geen exclusief adagio worden om iets te kunnen bereiken.“

2 „We moeten meer letten op het type samenleving en wat daar bij past. En dus niet hangen aan onze westerse modellen van economie en democratie. Mensen in het Zuiden moeten kunnen beslissen over hun eigen ontwikkeling. Zij zijn de eigenaren en samen zijn we verantwoordelijk.“

3 „Beslist! We kunnen niet vanuit ons kantoor in Utrecht blijven beslissen hoe hulpgeld in ontwikkelingslanden wordt besteed. De civil society daar is sterker geworden en dat maakt een gelijkwaardige relatie mogelijk. De rollen omdraaien valt niet mee. We hebben een arrogante houding opgebouwd in 'hoe ontwikkelingswerk zou moeten'. Maar het besef is bij ICCO doorgedrongen dat we geen keuze hebben. En dus maken we daar in 2009 serieus werk van.“

Sabriya Mussani (1985) is vierdejaars-studente Journalistiek. Mede vanuit haar Indiase - Oegandese achtergrond voelt zij zich verbonden met ontwikkelingswerk.

1 „Organisaties als ICCO hebben een brede kijk op het Zuiden. Wanneer ontwikkelingsorganisaties, bedrijven en ambassades met elkaar samenwerken, vanuit hun mogelijkheden en kennis, kunnen effectievere plannen gemaakt worden. Die wisselwerking maakt van één en één drie.“

2 „De mensen in het Zuiden moeten zichzelf kunnen redden en niet afhankelijk zijn van ons. Daar zijn ze niet echt mee geholpen. Wij denken hier wel te weten wat ze daar nodig hebben, maar het zou beter zijn om met lokale organisaties samen te werken.“

3 „Renoveren? Natuurlijk, het kan altijd beter! De focus op samenwerking is goed en komt effectieve hulp ten goede. Ook moet het 'goede gevoel' niet zo'n bepalende rol meer spelen. We hebben onszelf teveel voorop staan. Doen we iets wel echt belangeloos voor die ander?“